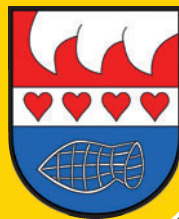

Brodík

**MĚSÍČNÍK
OBCE BOROVNICE**

**TITULNÍ LIST VLASTIVĚDNÉHO SBORNÍKU
RYCHNOVSKO A KOSTELECKO Z ROKU 1921**

ZÁKLADNÍ DEVÍTILETÁ ŠKOLA
V KOSTELCI NAD ORLICI, náměstí
okres Rychnov n. Kn.

**RYCHNOVSKO
A
KOSTELECKO.**

**VLASTIVĚDNÝ SBORNÍK.
Z PRACÍ UČITELSTVA OBOU OKRESŮ**

SESTAVIL

ANT. SVOBODA.

NÁKLADEM UČITELSKÉ JEDNOTY KOMENSKÝ
V RYCHNOVĚ N. KN.
TISKL KAREL ŠEDA V KOSTELCI N. ORL.

SLOVO STAROSTKY

POZVÁNKA na OSMÉ SETKÁNÍ BOROVNIC,

které se letos uskuteční v **Borovnici u Jimramova**
dne **22. srpna 2020**.

Přihlášky směřujte na starostku obce (tel. **734 559 876**).

Program setkání a odjezd autobusu bude zveřejněn
v prázdninovém dvojčísle Brodíku.

Všichni jste srdečně zváni.

Soňa Rojková, starostka obce Borovnice

O BOROVNICI, HOMOLI, RÁJCI A PŘESTAVLKÁCH PŘED 100 LETY

V květnovém čísle Brodíku jsme se věnovali ovocným stromům. Údaje z let 1920 a 1921, které jsou v článku uvedeny, nám poskytl **vlastivědný sborník nazvaný RYCHNOVSKO A KOSTELECKO**, jenž v roce 1921 vydala Učitelská jednota Komenský v Rychnově nad Kněžnou. Dnes tuto knížku, od jejíhož vydání nás dělí téměř celé století, otevíráme podruhé. Byla sice věnována celým tehdejšími soudními okresům Rychnov nad Kněžnou a Kostelec nad Orlicí, ale dá se v ní najít celá řada zajímavostí týkajících se dnešní obce Borovnice. Uveďme si z nich ty, na které se zatím nedostalo. Z knihy budeme citovat. Použijeme k tomu kurzívu, jako ostatně vždy. Pro lepší orientaci jsme doplnili pouze dílčí nadpisy použité ve sborníku. Pasáže, doslova převzaté ze stoleté vlastivědy, jsou krásnou ukázkou spisovné češtiny, jaká se používala na samém počátku existence Československé republiky.

Popis zeměpisný – vodstvo

Vyjmáme pasáž věnovanou potoku Brodci: „Mnohem méně přítoků má Divoká Orlice na levém břehu. Z nich největší jest Brodec, který protéká jižní částí okresu kosteleckého. Má prameny u Velké Skrovnice, napájí rybníky u Borovnice a Přestavlk, teče plochým krajem na severozápad ke Kozodrám a ústí se u osady Moravska“ (s. 7).

<i>Jméno silnice</i>	<i>Její směr</i>	<i>Její délka</i>
<i>Kostelecko-choceňská</i>	<i>Vede spodní částí Kostelce směrem na Lhotu Kost., Svidnici, Skrchleby, Přestavlk a končí u Skorenice na hranicích</i>	<i>10 951 m</i>
<i>Borovnicko-skrovnická</i>	<i>Vede od Přestavlk přes Borovnici, Malou Lhotu, Skrovnici Malou a Velkou a do Rozsochy na hranice ústecké.</i>	<i>9 750 m</i>
<i>Rajcsko-koldínská</i>	<i>Počíná pod Rajcem, vede kol Závrše přes Koldín: zde se rozvětňuje, s jedné strany vede k Vrchovině, s druhé k Nasavrům.</i>	<i>6 064 m</i>

V tabulce uvádíme jen silnice procházející dnešní obcí Borovnice. Zajímavé jsou názvy obcí (pro Rájec se používal kdysi název Rajc – proto Rajcsko-koldínská silnice, Skorenice = Skorenice, Krchleby = Skrchleby) a také dobový pravopis – předložka s v kombinaci s 2. pádem... (s. 18).

Všechny tři silnice byly okresní, tj. v péči okresního zastupitelstva, které mělo „mimo jiné povinnost pečovat o spojení mezi obcemi a ostatním světem“ (s. 17).

Obce, osady a samoty

Sborník obsahuje statistický přehled obcí obou soudních okresů. Kromě rozlohy katastru (v km²) zde jsou u každé obce uvedeny počty domů (k rokům 1900 a 1921) a obyvatel v letech 1890, 1900, 1910 a 1921, a navíc aktuální počet mužů a žen:

Obec politická	Přdělené osady (o), samoty (s), dvory (d), mlýny (ml), myslivny (ms), předměstí (p)	Katastr v km	Počet domů v r.		Počet obyvatel v r.				R. 1921	
			1900	1921	1890	1900	1910	1921	mužů	žen
Borov- nice	d Závřší ms Kluč o Homole (část)	3·65	53	55	318	309	328	312	146	166
			12	9	76	61	48	46	22	24
Rájec	s Na Hrázi o Přestavlkách	4·54	29	28	180	163	162	158	77	81
			28	28	203	208	169	171	81	90

Z knihy jsme ofotografovali pouze údaje pro tehdejší obce Borovnici a Rájec (s. 30, 32).

O několik stránek dále najdeme další tabulku, ze které lze zjistit **národnostní složení a náboženské vyznání obyvatel v roce 1921**.

V Borovnici se tehdy k československé národnosti přihlásilo 310 obyvatel, žili zde 2 cizozemci, bylo tu 308 římských katolíků, 2 evangelíci, jeden člověk „jiného vyznání“ a jeden „bez vyznání“ (s. 38). V osadě Homole 43 Čechoslováků a 3 cizozemci, 43 římských katolíků a jeden člověk „jiného vyznání“ (s. 39).

Rájec měl podle této statistiky v roce 1921 celkem 158 obyvatel československé národnosti, z toho 156 katolíků, jednoho evangelíka a jednoho věřícího hlásícího se k Církvi československé husitské, založené na přelomu let 1919 a 1920.

V Přestavlkách, které byly osadou náležející k obci Rájec, žilo 171 obyvatel, u nichž je uvedena národnost československá. Katolíků bylo 168, zbývajících tři obyvatelé se připojili k nové čs. církvi husitské (s. 40).

Polní hospodářství

Jak jsme již uvedli v minulém čísle Brodíku, v roce 1921 Borovnici patřilo 295 ha

polí, 18 ha luk, 13 ha zahrad, 6 ha pastvin a 13 ha lesů. Rájec a Přestavky měly 220 ha polí, 58 ha luk, 10 ha zahrad, 14 ha pastvin a 130 ha lesů.

V kapitole nazvané Polní hospodářství se její autor, odborný učitel J. Martinec, zmiňuje o Borovnici s tím, že tu „půda vydává poměrně nejvíce žita“ (s. 93). Podobně na tom byli rolníci ve Vrbici a Svídnicí. Brambor se tehdy v Borovnici a Rájci z hektaru sklízelo 100 metrických centů, což byl v rámci okresu mírný nadprůměr. V bramborářství se 160 q z hektaru tenkrát vynikala nedaleká Svídnice.

Zajímavé údaje nám poskytuje přehled osevu v metrických centech z roku 1921:

Obec	Pšenice	Žito	Ječmen	Oves	Proso	Hrách	Mák	Brambory	Čekanka	Cukrovka
Borovnice	2 853	4 642	3 448	3 530	139	20	54	2 114	----	2 574
Cuclav (Sudslava)	5 118	4 552	1 016	4 007	84	47	260	1 943	----	128
Chleny (a Krchleby)	5 750	6 527	1 285	3 773	290	27	389	2 971	163	1 334
Koldín	6 396	8 855	3 960	4 861	248	4	295	3 107	202	2 987
Lhota Malá	2 826	2 518	849	1 947	82	----	47	1 173	----	460
Lhota Velká	3 167	2 070	199	1 170	78	44	172	647	----	845
Rájec (a Přestavky)	2 446	4 008	968	2 187	179	63	186	2 081	20	1 161
Svídnice	4 206	5 302	749	2 524	313	20	331	2 204	65	795
Vrbice	318	164	154	--	977	---	31	13	3	8

Chov dobytka a domácích zvířat

Dobytkářství mělo před sto lety zcela odlišný charakter: „Dobytěk vypásá nejen pastviště, stráně a meze, nýbrž vyhání se po sklizni také na louky, palouky a pole“ (s. 103). Dále tu čteme: „Pole vzdělávají se koňmi, jedině malí hospodáři používají k polní práci a tahu dobytka hovězího. Kozy chovají se v chudších rodinách, ale za světové války, kdy byla nouze o mléko, chov koz se silně rozmohl. Podobně za války pro drahotu jiného masa rozmohl se nemálo chov králíků. Ovec se pěstuje velmi málo, chov vepřů jest u nás velice pokročilý“ (s. 106).

V knize nechybí ani **statistika hospodářských a domácích zvířat. V Borovnici** bychom v roce 1921 napočítali 20 koní, 274 kusů hospodářského dobytka, 135 vepřů, 65 koz, 800 slepic, 350 hus, 50 kachen, 55 psů a 70 koček. **V Rájci a Přestavkách byl tento stav:** 27 koní, 206 dobytčat, 122 vepřů, 51 koz, 597 slepic, 335 hus, 28 kachen, 3 krocani, 43 psů a 72 koček.

PaedDr. Ladislav Miček

ZPRÁVY OBECNÍHO ÚŘADU

UPOZORNĚNÍ OBČANŮM

KOSTEL NA HOMOLI

Mše v kostele Panny Marie Bolesné na Homoli se v měsíci **červnu** budou konat ve dnech:

14. a 28. 6. 2020, vždy od 14:30 hodin.

HŘBITOV

– Upozornění pro návštěvníky

Brány hřbitova jsou **v letním období otevřeny od 7:00 do 19:00 hodin.**

Na hřbitov je zakázáno vodit psy.

Prosíme návštěvníky hřbitova o třídění odpadu do umístěných popsaných nádob.

Děkujeme.

ZPRAVODAJ BRODÍK

„Brodík“ měsíční zpravodaj obce Borovnice

Redakční rada: Zastupitelstvo obce Borovnice

Zpravodajské a informační příspěvky od občanů do „Brodíku“

e-mail: **brodik@borovnice.info**

Příspěvek je možno vhodit do schránky na budově obecního úřadu v Borovnici.

Uzávěrka vždy k poslednímu dni daného měsíce

Distribuce do všech domácností v obci Borovnice zdarma.

VYDAVATEL

Obec Borovnice, Borovnice 5, 517 41 Kostelec nad Orlicí

tel.: **493 815 763**, 734 559 876, www.borovnice.info,

e-mail: obec@borovnice.info, č.ú.: 124 007 1339/0800

POZVÁNKA NA VEŘEJNÉ ZASEDÁNÍ

Zastupitelstvo obce Borovnice
srdečně zve všechny občany obce na **veřejné zasedání**,
které se koná v úterý

dne **23. června 2020** od **18.00 hodin**
ve společenské místnosti obecního úřadu v Borovnici.

Pozvánka s programem jednání bude vyvěšena
na úředních deskách týden před zasedáním.

Všichni jste zváni.

INFORMACE PRO OBČANY

Vážení spoluobčané,

v uplynulých týdnech jsme byli všichni vystaveni bezprecedentní zkoušce, jaká nemá v historii České republiky obdoby. Nikdo z nás neví, jak se v brzké budoucnosti situace vyvine, ale přeci jen je nyní trochu prostoru k vydechnutí a bilancování. Rád bych tento čas využil také k tomu, abych poděkoval všem, kteří se podíleli na zvládnutí epidemie, ať již jako příslušníci složek integrovaného záchranného systému, zdravotníci, pracovníci v sociálních službách, dobrovolníci nebo jako osoby ve vedení měst, obcí a institucí. Děkuji také všem prodávákám, řidičům a dalším, díky kterým jsme mohli v minulých měsících fungovat alespoň trochu jako před vypuknutím epidemie. Děkuji vám všem za vstřícnost a součinnost s krajskou samosprávou, a především za obrovské nasazení a obětavost, jež jsou nezbytné k úspěšnému zvládnutí epidemie.

S úctou

Jiří Štěpán

Pravidelné očkování psů

V pátek dne **12. června 2020** bude v obci Borovnice provedeno pravidelné očkování psů proti vzteklině (případně na požádání proti psince a parvoviróze).

Termín očkování:

Přestavky 16:00 hod.

Borovnice 16:30 hod.

Rájec 17:00 hod.

Na autobusových zastávkách!

Očkování proti vzteklině provede MVDr. Richard Minařík.

KNIHOVNA

OTEVÍRACÍ HODINY KNIHOVNY

Po dlouhé době jsme se sešli v knihovně s úsměvem na tváři a se zájmem o nové knihy. Bylo o čem hovořit. Všichni jsme se shodli na disciplíně, kterou jsme dodržovali v době vyhlášení nouzového stavu.

Je tu velký zájem o společnou činnost mimo výpůjční dny v knihovně. Padl návrh na pěší výlet do hospůdky „Na hrázi“ v Rájci. Datum a program vycházky bude včas oznámen.

Výpůjční dny v měsíci červnu budou 9. 6. a 23. 6. 2020, vždy od 15:00 hodin.

Prosím, aby všichni přinesli zapůjčené knihy. Výměnný soubor se musí vrátit do Městské knihovny v Kostelci nad Orlicí.

Na všechny se těší knihovnice Božena Kaplanová

LÉKAŘSKÁ POHOTOVOST

**Rozpis služeb stomatologické lékařské služby
první pomoci okresu Rychnov nad Kněžnou na rok 2020**

ORDINAČNÍ HODINY: sobota, neděle, svátek 08:00–12:00 hodin

06.06.	MUDr. Loukota Jan	Komenského 127, Opočno 494 621 665
07.06.	MDDr. Machková Terezie	Jana Pitry 448, Opočno 731 980 112
13.06.	MDDr. Matoušková Lucie	Kvasinská 129, Solnice 602 152 873
14.06.	MUDr. Měřejovská Dagmar	Třebízského 799, Kostelec n. Orł. 494 323 152
20.06.	MDDr. Motýčka Martin	Komenského 44, Rychnov n. Kn. 775 224 093
21.06.	MDDr. Petrák Tomáš	Náměstí Dr. Lützowa 244, Vamberk 721 200 244
27.06.	MUDr. Podolská Jana	poliklinika, Mírové nám.88, Týniště n. Orł. 494 371 783
28.06.	MDDr. Rýdlová Zuzana	Tyršova 515 , Opočno 777 667 353
04.07.	MUDr. Salamin Akram	Kvasinská 129 , Solnice 773 766 699
05.07.	MUDr. Světlík Filip	Tyršova 515 , Opočno 777 667 353
06.07.	MUDr. Handl Jindřich	Panská 24, Rychnov n. Kn. 494 531 955

**Lékařská pohotovostní služba v Královéhradeckém kraji
Informace pro dospělé i děti na celém území kraje
tel.: 841 155 155**

Havelka®

KOSTKA

40–100 mm

Ledvice - Bilina

399 Kč/q 🔥

Herkules - Komořany

363 Kč/q 🔥

UHELNÉ SKLADY HRUŠOVÁ

Jarní slevy uhlí definitivně končí v pondělí 15. června

Když u nás budete mít záznam, není problém uhlí přivést i později, cenu podržíme.

Volejte ihned 602 489 489

Zákazníkům, kteří si do 15. 6. objednají v akci „jarní slevy uhlí“, poskytnu:

- nejnižší cenu uhlí v roce 2020
- úklid pásem zdarma pro všechny objednávky
- objednávka do 40 q – pás zdarma + doprava za polovinu
- objednávka nad 40 q – pás zdarma + doprava zdarma
- objednávka nad 60 q – Spálíte doma hodně uhlí? Nebo jste škola, školka, hotel, úřad, firma nebo spolek? Potřebujete nakoupit na fakturu, vypisujete výběrové řízení? Pak neváhejte a volejte, osobně Vám udělám nabídku pouze a jenom pro Vás.

Další výhody nákupu u Havelky:

- platba hotově i platební kartou u řidiče; na přání můžete VISA Mastercard platit předem zálohovou fakturou (zaplacené palivo potom může převzít soused nebo známý)
- termín dodání domluvíme předem; řidič zavolá, až bude vyjždět
- vysoká kvalita paliva, které nakládáme přímo z vagonů; podívejte se prosím na „Přiběh uhlí“ na www.havelka.cz.

Jiří Havelka

Jiří Havelka

BRIKETY NĚMECKO

3–7"

449 Kč/q 🔥

ORECH 1

20–40 mm

Ledvice - Bilina

389 Kč/q 🔥

Herkules - Komořany

353 Kč/q 🔥

ČERNÉ UHLÍ

25–60 mm

549 Kč/q 🔥

ORECH 2

10–25 mm

Ledvice - Bilina

369 Kč/q 🔥

Herkules - Komořany

343 Kč/q 🔥

KOTLOVÁ SMĚS

10–80 mm

353 Kč/q 🔥

PISEK maltový

0–4 mm

43 Kč/q

PISEK betonářský

0–4 mm

49 Kč/q

PISEK křemičitý

0,1–0,63 mm

89 Kč/q

KAČÍREK praný

16–32 mm

79 Kč/q

ŠTERK

4–8 mm

79 Kč/q

ŠTERK

16–32 mm

69 Kč/q

VYKUPUJEME ŽELEZNÝ ŠROT A STARÉ AUTOBATERIE

602 489 489

VOLEJTE

Po-Pá 7.30-16.00 hod.

nebo pište na e-mail: havelka@havelka.cz

KOTLÍKOVÉ DOTACE

KRÁLOVÉHRADECKÝ
KRAJ

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

56287/2020/KHK

Královéhradecký kraj plánuje další, tentokrát zřejmě již poslední výzvu „kotlíkových dotací“. V případě, že Rada Královéhradeckého kraje schválí na svém jednání 8.6. 2020 vyhlášení průběžné výzvy, tentokrát 20OPK01, bude poslední výzva na kotlíkové dotace probíhat začátkem září 2020. Text výzvy bude zveřejněn již od 1.7.2020 na úřední desce kraje. Pokud občané vaší obce či města budou mít zájem zjistit konkrétní informace ohledně kotlíkových dotací - zaregistrování pořadového čísla, podání žádosti, vyúčtování, atd., je možné toto konzultovat přímo s pracovníky "kotlíkových dotací" při konzultačních setkáních na úřadech uvedených měst.

Hořice: 1. 6. 2020

místo konání: MÚ, Nám. J. z Poděbrad 342, Hořice, v 15-17 hodin

Nový Bydžov: 3. 6. 2020

místo konání: MÚ budova B - zasedací místnost, Nový Bydžov, v 15-17 hodin

Dvůr Králové nad Labem: 8. 6. 2020

místo konání: MÚ – zasedací místnost starosty, Dvůr Králové nad Labem, v 15 - 17 hodin

Broumov: 10. 6. 2020

místo konání: MÚ – Tř. Masarykova 239, Broumov, v 15-17 hodin

Jičín: 11. 6. 2020

místo konání: MÚ, Žižkovo nám 18, Jičín, v 15-17 hodin

Vrchlabí: 15. 6. 2020

místo konání: MÚ zasedačka, Vrchlabí, v 15-17 hodin

Dobruška: 16. 6. 2020

místo konání: Společenské centrum Kino70, ul. Komenského 70, Dobruška, v 15-17 hodin

Trutnov: 17. 6. 2020

místo konání: MÚ – Malý sál, Slovanské náměstí 165, Trutnov, v 15-17 hodin

Pivovarské náměstí 1245 | 500 03 | Hradec Králové
tel.: 495 817 111 | fax: 495 817 336
e-mail: posta@kr-kralovehradecky.cz
www.kr-kralovehradecky.cz

Nové Město nad Metují: 22. 6. 2020

místo konání: Kino – Malý sál, ul. Boženy Němcové 720, Nové Město nad Metují, v 15-17 hodin

Rychnov nad Kněžnou: 23. 6. 2020

místo konání: MÚ – zasedací místnost č. 208, Rychnov nad Kněžnou, v 15-17 hodin

Náchod: 24. 6. 2020

místo konání: radnice – zasedací místnost Náchod, v 15-17 hodin

Nová Paka: 29. 6. 2020

místo konání: MÚ, Dukelské náměstí 39, Nová Paka, v 15-17 hodin

Kostelec nad Orlicí: 30. 6. 2020

místo konání: SK Rabštejn, Palackého náměstí 36, Kostelec nad orlicí, v 15-17 hodin

Jinak jsou samozřejmě pracovníci „kotlíkových dotací“ k dispozici pro telefonické konzultace každý den na Krajském úřadě Královéhradeckého kraje, Odbor Regionálního rozvoje grantů a dotací

Bc. Iveta Lásková, tel: 495 817 283, mobil: 725 948 531, e-mail: ivlaskova@kr-kralovehradecky.cz

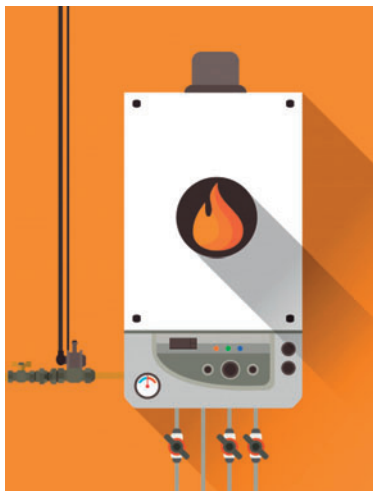
Ing. Luboš Pechánek, tel: 495 817 176, mobil: 702 075 891, e-mail: lpечanek@kr-kralovehradecky.cz

Ing. Lenka Rychterová, tel: 495 817 237, mobil: 725 948 529, e-mail: lrychterova@kr-kralovehradecky.cz

Jana Trojanová, tel: 495 817 282, mobil: 702 196 324, e-mail: jtrojanova@kr-kralovehradecky.cz

Ing. Martina Pavlistová, tel.: 495 817 157, mobil: 601 350 994, e-mail: mpavlistova@kr-kralovehradecky.cz

Alena Zachariášová, tel: 495 817 381, mobil: 724 326 435, e-mail: azachariasova@kr-kralovehradecky.cz

RADY PRO ZAHRÁDKÁŘE

V minulém měsíci si s námi počasí aprílově zahrávalo. Střídající se poměrně vysoké rozdíly teplot zanechaly na venkovních porostech své důsledky. Proto bylo velmi vítané pro všechny zemědělce, ovocnáře a zahrádkáře, že k nám alespoň nějaká dešťová zálivka přišla. Zvláště v druhé polovině května to bylo podstatné pro celou plejádu vegetace. Dříve se totiž říkávalo, že „v měsíci máji by pastýřovi neměla oschnout hůl.“

Dříve jsme během měsíce června již sklízeli zralé třešně i první višně. V letošním období se jeví, že v některých místech ani ke sklizni nedojde, protože plody na stromech chybí, nebo jich je minimálně.

Velké koruny třešní můžeme právě v této době „sesadit“ na potřebné a vhodné rozvětvení, protože se již do velkých výšek k jejich otrhání raději nepouštíme. U přeroubovaných ovocných stromů kontrolujeme ujmoutí roubů a odstraňujeme suché a nemocné větve.

V období déle trvajícího sucha **rostliny vydatně zavlažujeme. Platí zde pravidlo: méně často, ale zato vydatně.** Do závlahové vody je možné rozmíchat rychle působící hnojivo k doplnění potřebných živin, ale dáváme pozor, abychom zase nějakým prvkem nepřehnojili.

S přicházejícím létem se také začínají množit **choroby a škůdci**. Je to zejména padlí, které se často objevuje na dřívšálech, dubech nebo růžích. Zejména **růže** v tuto dobu vyžadují intenzivní ochranu proti chorobám a škůdcům. Kromě padlí je napadá černá skvrnitost nebo rez. Ze škůdců jsou to především mšice, pídalky nebo housenice různého hmyzu.

Jedním z nejzávažnějších škůdců a původcem obávané červivosti jablek je **obaleč jablečný**. K ochraně proti němu slouží celá řada zásahů (chemická a biologická ochrana, seškrabování borky apod.). K tradičnímu, levnému a účinnému způsobu ochrany se někdy vracíme – používáme papírovou lepenku, která je z jedné strany vlnitá a z druhé hladká. Z lepenky se nařežou pruhy přibližně 20 cm široké a dlouhé tak, aby obejmuly celý obvod kmene. Nařezané pruhy se přiloží cca 30 cm nad zemí vlnitou stranou ke kmeni a přiváží se provázkem nebo drátkem. To je nejvhodnější provést koncem června či začátkem července. V té době totiž housenky opouštějí plody, spouštějí se k zemi a zpětně vylézají na kmeny, aby zde našly vhodný úkryt. Pásky odstraňujeme nejdříve po sklizni ovoce. Tam, kde se vyskytují dvě generace tohoto škůdce, je vhodné pásky sejmout i začátkem července, očistit od hmyzu, nebo ještě lépe spálit a navléknout nové.

Také v porostech **hrachu** byl zjištěn nový virus PNZDV. Podle dostupných informací není přenosný osivem ani mechanicky. Proto je při jeho výskytu jedinou možností nepřímá ochrana – ošetření porostů proti mšicím za použití insekticidů.

V souvislosti s mírnějšími zimami v celé střední Evropě se předpokládá další šíření nanovirů a prostřednictvím přežívajících mšic i přenos na ostatní rostliny. Teplejší a celkově sušší počasí, které se posledních pět let pravidelně objevuje v průběhu vegetace, zemědělským plodinám obecně propívá daleko méně než vývoji a výskytu různých hmyzích škůdců. Počty mšic, kohoutků, krytonosců, blýskáčků, dřepčíků a dalších savých

a žravých škůdců rostou geometrickou řadou. Proto se výzkum zabývá možnostmi vývoje **univerzálního insekticidu** s velmi širokým registračním záběrem a dobrou účinností. V loňském roce se na trhu poprvé představil **přípravek Dinastia**, který působí dotykově i požerově s významným repelentním účinkem proti celé řadě škůdců. Svilušky však bohužel nehubí. Nemá systematické působení, proto se při aplikaci musí rovnoměrně zasahovat všechny části rostliny. Po nových atestech by měl být rozšířen do obchodní sítě.

Červen obvykle bývá ideální dobou pro **výsev dvouletek**, tedy květin, u kterých v roce výsevu naroste pouze listová růžice. Nakvétají až druhým rokem. Typickými dvouletkami jsou třeba náprstníky. Vysévat lze i macešky a okrasné sedmikrásky, i když ty nejsou pravými dvouletkami, ale spíše krátkověkými trvalkami.

Rostliny v nádobách a okrasných truhlících jsou již v plném růstu a při kvetení vyžadují dostatek vláhy a zejména živin. Obvykle již lze z půdy vyjmout odkvetlé a zatahující cibuloviny, doporučuje se zvláště u velkokvětých odrůd zahradních tulipánů, které lépe vyzrávají, pokud jsou během vegetačního klidu uloženy na suchém místě.

Podle potřeby **můžeme regulovat řez tvarovaných listnatých živých plotů**.

Je ideální doba na **hnojení hortenzií**, a to jak speciálními hnojivy, která barvu květů nemění, tak hnojivy s obsahem hliníku, jež naopak barvu květů mění do modrých odstínů.

Protože se blíží **sklizeň česneku**, je na místě několik důležitých informací. Chcete-li část sklizeného česneku použít k výsadbě následující rok, je třeba vybrat s dostatečným předstihem nejlepší rostliny. Vybíráme rostliny dobře vyvinuté, s nejvyšším počtem zelených listů. Tyto rostliny jsou nejméně napadeny osáriem a dávají jistotu dobrého výnosu v dalším roce. Je u nich předpo-

klad, že nejsou reinfikovány v takové míře jako rostliny s výraznou světlou mozaikou listů. Ale ani tento způsob výběru z vlastní sadby nezajistí pěstiteli dobrou a zdravou sklizeň delší dobu než cca čtyři sezóny. Potom je třeba **zajistit si novou sadbu**.

Pro okamžité použití v kuchyni se česnek správně odebírá ze záhonu ještě před jeho biologickou zralostí, kdy jsou cibule již dostatečně narostlé, ale ještě mají vysoký obsah vody. Na zeleno se sklízí nejranější odrůdy a potom ty pozdější. Na skladovatelnost má významný vliv správný termín sklizně. Využívá se několik ukazatelů, které však každým rokem nestanovují stejný termín. Podle květního stvolu, který vyrůstá nejprve přímo, pak se kroutí, aby se v době zralosti napřímil co nejvýše. Použijeme-li tuto metodu, je nutné ponechat bez odstranění květenství několik kontrolních rostlin, podle kterých určíme vhodnou dobu pro sklizeň. Při použití jiné metody se počítají suknice na cibuli, ale to je spíše profesionální záležitost. Staré přísloví říká: „Raději o tři dny dříve než o dva dny později.“

Při sklizni **česnek nezbavujeme přebytečné hlíny otloukáním rostlin o sebe** – jsou velmi citlivé na mechanické šetření. Sklizený materiál by se měl nejdříve uklidit do stínu. Sušení rozprostřením na záhon, kam svítí slunce, se nedoporučuje, protože je tu riziko úžehu. Rostliny je vhodné **svazovat do svazků** (případně

do věnců) **a zavěšené sušit tam, kde proudí vzduch**. Pokud odstraňujeme kořeny hned po sklizni, neodřezáváme je v podpučí, které je v době sklizně ještě měkké. Na řeznou plochu by se dostávaly spory a hrozilo by nebezpečí zplsnivění. **Vlivem posledních událostí se začíná měnit mentalita části spotřebitelů**, kteří s obavami sledují **rostoucí ceny zeleniny** na pultech obchodů. Proto se mnozí snaží nakupovat sazenice do svých zahrádek a někde místo muškátů a jiných okrasných květin osazují truhlíky rajskými jablčky, paprikami a bylinkami, aby si je vypěstovali alespoň zčásti sami.

Zdá se tedy, že koronavirová krize alespoň na nějaký čas leccos změní. Nikdo nemůže přesně předpovědět jak a co všechno bude na žití lidí dopadat. **Tak ať to všichni ve zdraví zvládneme!**

Za Český zahrádkářský svaz František Břečtan

POZVÁNKY A INFORMACE

Otevírací doba

Duben
PO-ÚT zavřeno **ST-PÁ** (15-18 h)
SO (11-18 h) **NE** (11-18 h)

Květen
PO-ČT (15-18 h) **PÁ** (15-22 h)
SO (11-22 h) **NE** (11-18 h)

Červen
PO-ČT (11-19 h) **PÁ** (11-22 h)
SO (11-22 h) **NE** (11-20 h)

Červenec
PO-ČT (11-22 h) **PÁ** (11-22 h)
SO (11-22 h) **NE** (11-20 h)

Srpen
PO-ČT (11-22 h) **PÁ-SO** (11-22 h)
NE (11-20 h)

Září
SO-NE (11-18 h)
Otevírací doba je orientační.
Může být upravena dle počasí.

ČERVEN

1	Po	
2	Út	
3	St	grilování ryb - 16.00 hod.
4	Čt	
5	Pá	bramborákové hody - 16.00 hod.
6	So	
7	Ne	
8	Po	
9	Út	
10	St	grilování ryb - 16.00 hod.
11	Čt	
12	Pá	FESTIVAL ŽIVOT 2020 - 17.00 hod. bramborákové hody - 16.00 hod.
13	So	PŘEDNÁŠKY ŽIVOT 2020 - 9.00 h.
14	Ne	PŘEDNÁŠKY ŽIVOT 2020 - 9.00 h
15	Po	
16	Út	
17	St	grilování ryb - 16.00 hod.
18	Čt	
19	Pá	bramborákové hody - 16.00 hod.
20	So	
21	Ne	
22	Po	
23	Út	
24	St	grilování ryb - 16.00 hod.
25	Čt	
26	Pá	bramborákové hody - 16.00 hod.
27	So	
28	Ne	
29	Po	
30	Út	

Konání akcí je vhodné ověřit telefonicky na těchto číslech: 603 318 922, 604 269 265.

FARMÁŘSKÉ TRHY 2020

ZÁMEK DOUDLEBY NAD ORLICÍ

neděle od 9.00 hodin

Letošní trhy nabídnou široký sortiment produktů, výrobků a zboží přímo od výrobců, řemeslníků a farmářů. Těšit se můžete na pečivo, ovoce a zeleninu, mléčné i masné výrobky, koření, masti, košíky a řadu dalších dobrot, užitečnosti a šikovnosti.

Jednou za měsíc vždy v neděli.

19. července

16. srpna (řemeslnický jarmark)

13. září

18. října (dušičkové trhy)

15. listopadu (martinské trhy)

13. prosince (vánoční jarmark)

Přehled akcí a událostí pravidelně aktualizujeme i v oficiálním zámeckém kalendáři.
e-mail: info@zamek-doudleby.cz, web: www.zamek-doudleby.cz

Srdečně Vás zveme na
**POSVĚCENÍ
OBECNÍHO ZVONU SV. VÍTA**
Slavnost se uskuteční
20. června 2020
od 10:30 hodin
Místo: v kostele sv. Víta v Borovnici u Staré Paky

Vzhledem k situaci, kdy jsou některé akce na poslední chvíli odvolávány, je vhodné, abyste si v případě zájmu u pořadatele ověřili (na webových stránkách nebo telefonicky), zda se inzerovaná akce skutečně koná.

PROVOZNÍ DOBA ROZHLEDNY VRBICE pro rok 2020

ČERVEN

pondělí	zavřeno
úterý - pátek	14 – 18 hod.
sobota	10 – 18 hod.
neděle	10 – 18 hod.

ČERVENEC, SRPEN

pondělí	13 – 18 hod.
úterý - pátek	10 – 18 hod.
sobota	10 – 20 hod.
neděle	10 – 18 hod.

ZÁŘÍ

pondělí	zavřeno
úterý - pátek	14 – 18 hod.
víkendy	10 – 18 hod.

ŘÍJEN

víkendy	13 – 16 hod.
---------	--------------

Vstupné 3-15 let 15 Kč.

Ostatní 25 Kč.

Občerstvení v kiosku u rozhledny.

LISTOPAD, PROSINEC – po předchozí domluvě na telefonu

V případě nepříznivého počasí je rozhledna uzavřena.

Mimo uvedený čas je možné rozhlednu navštívit po **PŘEDCHOZÍ DOMLUVĚ** na telefonu: 721 640 484 (minimálně 24 hodin předem). Pokusíme se Vám vyhovět.

JEDNOTKA POŽÁRNÍ OCHRANY

POŽÁRNÍ HLÁSIČE, DETEKTORY PLYNŮ A HASICÍ PŘÍSTROJE V DOMÁCNOSTI

Jak jistě všichni víme, **novostavby rodinných domů se již více než deset let povinně vybavují hasicími přístroji a hlásiči požárů.** Tuto povinnost stanovuje vyhláška Ministerstva vnitra č. 23/2008 Sb. o technických podmínkách požární ochrany staveb, která je účinná od 1. 7. 2008. Její dodržení je podstatné pro kolaudační řízení. Já bych se ale chtěl tentokrát věnovat rodinným domům zkolaudovaným před platností této vyhlášky, u kterých lze toto jen doporučit. Položme si otázku, **kdo z Vás má domácnost vybavenou hasicím přístrojem nebo případně hlásičem požáru** a zda jste nad pořízením někdy přemýšleli?

Požární hlásiče slouží k upozornění na požár již v jeho rozvoji, kdy je teplota v místě hoření nízká a zakouření minimální. Tato informace Vám dává čas na únik z domu a možnost včasného informování operačního

střediska hasičů. Hlásiče se zpravidla umísťují minimálně do únikových cest, tedy na schodiště, do chodeb, případně do zádveří. Jejich provoz zajišťuje baterie, která vydrží několik měsíců a hlásič Vás sám upozorní pípáním na nutnou výměnu. V případě detekce požáru vydává hlasitý zvuk, který Vás bez problému i probudí. Jejich cena se pohybuje od 150,- Kč za kus.

Detektory plynů Vás naopak **upozorní na zvýšenou koncentraci CO, tedy oxidu uhelnatého**, která průměrně ročně stojí v ČR 150 lidských životů. Pokud doma používáte spotřebič zemního plynu, je vhodné místnost s tímto spotřebičem vybavit detektorem. A dále místnost, kde trávíte nejvíce času. Pořizovací cena začíná od 300,- Kč za kus.

Hasicích přístrojů je na trhu celá řada typů.

Ale pro domácnost bych doporučil zvolit **6kg práškový hasicí přístroj** s hasební schopností 34A 183B C, který je využitelný na třídy požárů ABC, tedy pevné kapalné a plynné látky. Navíc nabízí možnost hašení elektrických zařízení do 1 000 V ze vzdálenosti minimálně 1 metru. Z toho tedy vyplývá, že se jedná o univerzálního pomocníka pro případ nutnosti likvidace požáru v jeho rozvoji. Rozmístění hasicích přístrojů v domácnosti je na Vás (u novostaveb je to určeno požárně bezpečnostním řešením), ale je vhodné jimi vybavit místa kde hrozí nebezpečí požáru (garáže, kotelny, kuchyně). U těchto přístrojů je nutné každoročně zkontrolovat provozuschopnost, což Vás vyjde zhruba na 50,- Kč/ks. Dále se jednou za pět let na přístroji provádí tlaková zkouška nádoby. Cena nového hasicího přístroje se pohybuje od 700,- Kč.

*Martin Růžička,
velitel JSDH Lhoty u Potštejna*

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

ŽIVOTNÍ JUBILEA

V měsíci **červnu** oslaví
významné životní jubileum

82 let
paní **Božena Pánová**
z Přestavlk.

*Přejeme hlavně pevné zdraví
a životní pohodu.*

sociální výbor

*Omlouváme se za chybné zveřejnění
měsíce ve společenské kronice Bro-
díku č. 5/2020 a panu **Zdeňku**
Tschöpovi za špatné uvedení věku.*

*Znovu srdečně blahopřejeme ke krás-
nému jubileu **65 let**.*

POČASÍ U NÁS V NOVÉM

KVĚTEN 2020

teplota	maximální	minimální	průměr
	 27,5°C dne 6. 5. 2020	 -1,8°C dne 9. 5. 2020	
			11,7°C

vítr	průměr	nárazy	směr
	1,4 m/s	16,7 m dne 24. 5. 2020	ZSZ

srážky	63,9 mm s 17 dnů deště nejvíce srážek dne 23.5.2020 a to 15mm
--------	--

Pro případné dotazy jsem zřídil e-mail: pocasirajec@seznam.cz

25 LET POMÁHÁME A PODPORUJEME SENIORY A ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ OBČANY

Tísňová péče umožňuje seniorům a osobám se zdravotním postižením, ale i jejich rodinným příslušníkům, zajistit pocit klidu, bezpečí a hlavně jistotu pomoci. Většina osob z této cílové skupiny žije v domácnosti sama. Vzhledem k pracovnímu vytížení rodina většinou nedokáže zajistit potřebnou pomoc. Zapsaný ústav Život Plus (dříve Život 90 Zruč nad Sázavou), takovou pomoc již 25 let nabízí. Jejím cílem je minimalizovat počet rizik zdravotního či kriminálního charakteru a dosáhnout tak zlepšení psychického a zdravotního stavu a tím zůstat, co nejdéle v přirozeném domácím prostředí.

Tísňová péče je sociální služba, která nabízí lidem pomoc 24 hodin denně 7 dní v týdnu. Za pomoci stisknutím tísňového SOS tlačítka si přivoláte pomoc, aniž byste zvedali sluchátko. Do telefonu, s hlasitým odposlechem, se Vám ozve zkušená zdravotní sestra. Projedná s vámi danou krizovou situaci a vyšle za vámi pomoc. Systém snímá pohyb uživatele, dle časového rozpětí, při pohybu v jeho vlastním bytě. Organizace Život Plus spolupracuje i s orgány městské policie příslušných měst. Rychlá a odborná pomoc pomohla v nejednom případě zachránit život a zabránit tomu, aby člověk bezmocně ležel několik hodin nebo i dní na zemi.

Organizace dále pomáhá svým uživatelům i při prosazování práv, návazných služeb, při jednání s úřady, při zajišťování případných sociálních dávek (příspěvek na péči,...) a dle možností i při zajištění pomoci spojené s domácností a zdravím. Uživatelům služby během hospitalizace, dokáže organizace zabezpečit dům a zajistit, dle naší možnosti, následnou péči o domácí mazlíčky. V případě zájmu Vás navštívíme a bezplatně provedeme ukázkou služby přímo ve vašem bytě. Služby jsou poskytovány po celé republice. Mezi města, která naše služby podporují, patří např. Kutná Hora, Zruč nad Sázavou, Kolín, Český Brod, Tábor, Praha a mnoho dalších měst a obcí. O tom, že je služba určena pro širokou veřejnost svědčí i skutečnost, že nejstarší uživatelce je 98 let a nejmladší 36 let. Průměrný věk uživatelů je 82 let.

Více informací na t tel: 327 532 900, <https://www.zivotplus.cz/> nebo na našich facebookových stránkách Tísňová péče Život Plus, z. ú.

POZVÁNKA NA SETKÁNÍ ŽIVOT +

Datum: **10. 6. 2020**

Čas: **10:00** hod.

Místo: Komunitní centrum Kostelec nad Orlicí

Program: Tísňová péče služba pro seniory a zdravotně postižené

Kontaktní osoba: Bc. Andrea Tomášová, atomasova@muko.cz

Tísňová péče

SLUŽBA PRO SENIORY
A ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ OBČANY

Život+

Chcete mít **pocit jistoty**, že jsou vaši rodiče či známí v bezpečí?

Chcete, aby vaši příbuzní žili **plnohodnotný život ve svém domácím prostředí**, na které jsou zvyklí?

Chcete se v klidu věnovat **své práci**?

Chcete klidně spát a vědět, že je **o vaše rodiče postaráno**?

**Pomozte svým rodičům, přátelům,
známým zřídit službu TÍSŇOVÉ PÉČE.**

SLUŽBA POSKYTUJE

- Nepřetržitou 24hodinovou telefonickou službu
- Okamžitou pomoc při náhlém zhoršení zdravotního stavu
- Pomoc při pádu a nemožnosti vstát
- Zajištění případné pomoci i mimo domov
- Hlídkání bytu v době nepřítomnosti uživatele
- Pomoc při krizových situacích
- Pomoc při jednání s úřady
- Kontakt s příbuznými i společenským prostředím
- Zprostředkování návazných služeb

CO MÁ UDĚLAT ZÁJEMCE O SLUŽBU?

Kdykoliv zavolat na uvedená telefonní čísla a domluvit se s dispečerkami na dalším postupu.

327 534 158 / 724 182 325

KOLIK SLUŽBA STOJÍ?

- Jednorázový poplatek za instalaci: 2 500 Kč
- Měsíční poplatek za poskytování TP: 400 Kč (za domácnost)

Zařízení je možno odkoupit za 13 000 Kč + 4 roky bez měsíčního paušálu.

Smlouvy jsou na dobu neurčitou, s výpovědní lhůtou do 30 kalendářních dnů bez nutnosti udání důvodu.

Nabízíme též **krátkodobou smlouvu**, max. 6 měsíců (např. po operaci...).

Poplatek za instalaci je 500 Kč, měsíční poplatek zůstává 400 Kč.

Zařízení lze připojit na pevnou telefonní linku nebo na mobilní síť operátorů působících na území ČR.

NOVĚ lze službu využívat také pouze přes **mobilní telefon** nebo **speciální hodinky**.

KONTAKTUJTE NÁS NA TELEFONU:

327 534 158, 327 311 064,
724 182 325, 724 182 326

NEBO NA EMAILU:

operator@zivotplus.cz.

V případě zájmu o službu
vás navštívíme a systém
bezplatně předvedeme.

Více o nás a službě na:

www.zivotplus.cz

Vydává Obec Borovnice v nákladu 200 ks.

Registrováno u MK ČR pod č.j. E 21940. Uzávěrka příštího čísla: 28. 6. 2020.

Redakční rada neodpovídá za stylizaci příspěvků a tiskové chyby.

Vytiskla tiskárna AG TYP Kostelec nad Orlicí.